

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการทำงานเป็นทีม เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการทำงานเป็นทีมกับระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 168 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ด้วยสมมุติฐานที่ว่าการทำงานเป็นทีมมีความสัมพันธ์กับการบริหารวิชาการ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปี ระดับการศึกษาปริญญาโท ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และมีประสบการณ์ในตำแหน่ง 11-15 ปี
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นว่า การทำงานเป็นทีม ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการทำงานเป็นทีมในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน ด้านความไว้วางใจ เชื่อใจ ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านการสื่อสารตามลำดับ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นว่า การบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการบริหารวิชาการในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจาก

มากไปน้อยดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประกันคุณภาพสถานศึกษา ด้านหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการบริการวิชาการ ตามลำดับ

4. การทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับค่อนข้างสูง

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. การทำงานเป็นทีมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการทำงานเป็นทีมในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน ด้านความไว้วางใจ ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านการสื่อสาร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับจารุมล พันภัยพล (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องการสร้างทีมงานผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 12 ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการสร้างทีมงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 12 อยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับสุภาวดี วัฒวัลย์ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหน่วยศึกษานิเทศก์สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งผลการวิจัย พบว่า โดยรวมและรายด้านซึ่งจำแนกตามระดับหน่วยงานและประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสุพิชฌาย์ เจริญรักษ์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การสร้างทีมงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาตามการรับรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งผลการวิจัย พบว่า เรื่องการสร้างทีมงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราเมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก ตลอดจนสอดคล้องกับวันชาวีรา เบ็ญญะละคะ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริการกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารบุคคลของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับดีมากและเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความคิดรวบยอด ด้านมนุษยสัมพันธ์

และด้านเทคนิคพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก จากผลการวิจัยและความสอดคล้องดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีการสนับสนุนให้มีการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการบริหารวิชาการในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประกันคุณภาพสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการบริการวิชาการตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับประสิทธิ์ จัตวณกุล (2544 : 90-92) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งผลการศึกษา พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับประชวน พรหมจ้อย (2548 : 82-84) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น 3 ซึ่งผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 3 มีการปฏิบัติในระดับดี ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้การนิเทศการศึกษาการแนะแนวการศึกษาการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กร และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และสอดคล้องกับศิริพร เมฆวิทยา (2548 : 86-89) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นและสถาบันอื่น ตลอดจนสอดคล้องกับจิระศักดิ์ อินทร์หอม (2548 : 83) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับดีมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนาระบบการเรียนรู้อัตโนมัติ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีการบริหารงาน

อยู่ในระดับดีมากส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้การแนะแนวการศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล องค์กร ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการวิจัยและความสอดคล้องดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีการบริหารวิชาการในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับสุภาวดี วิลาวัลย์ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหน่วยศึกษานิเทศก์สังกัดกรมสามัญศึกษาโดยรวมและรอบด้านซึ่งจำแนกตามระดับหน่วยงานและประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในระดับมากและการทำงานเป็นทีมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สังกัดกรมสามัญศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับพัชรินทร์ รัตโนดม (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง องค์ประกอบพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารและกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่าระดับองค์ประกอบพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารและกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับดีมากและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารกับการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตลอดจนสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการเอกชน (2546 : 124) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการจัดการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้าพบว่ารูปแบบการจัดการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้าประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อกันซึ่งปัจจัยและคุณลักษณะของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาเอกชนสรุปได้ดังนี้ 1) สถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษาในทศวรรษหน้าควรมีลักษณะเป็นนิติบุคคลจัดการศึกษาได้ทุกระดับทุกประเภทตามที่กฎหมายกำหนดมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีเป้าหมายที่ชัดเจน 2) การบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพนั้นจะต้องบริหารแบบโปร่งใสและตรวจสอบได้มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนมีคณะกรรมการบริหารมีการทำงานเป็นทีม จากผลการวิจัยและความสอดคล้องดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการทำงานเป็นทีมที่ดีและมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้การบริหารวิชาการในสถานศึกษาดีและมีประสิทธิภาพเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปดังนี้

1.1 การทำงานเป็นทีม

1.1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการทำงานร่วมกันมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

1.1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการทำงานทุกขั้นตอนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

1.1.3 ผู้บริหารควรสร้างให้ครูมีความเชื่อมั่นและพอใจในผลงานที่ปฏิบัติมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

1.1.4 ผู้บริหารจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในโรงเรียนจนทุกคนสามารถรับทุกข์กับเพื่อนร่วมงานได้ทุกเรื่องแม้เรื่องส่วนตัว เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

1.1.5 ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมให้บุคลากรได้พบปะสังสรรค์กันมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

1.1.6 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีการโต้เถียงกันโดยหาข้อยุติด้วยเหตุผลที่ทุกคนยอมรับ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

1.2 การบริหารวิชาการ

1.2.1 ผู้บริหารควรให้คำปรึกษา ช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และจัดให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยในชั้นเรียนเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

1.2.2 ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพของโรงเรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

1.2.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตร เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

1.2.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนเป็นผู้นิเทศและเป็นผู้รับการนิเทศตามความสามารถเฉพาะตัวมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

1.2.5 การส่งเสริมชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีมและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1